

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjän eläkelain 114 ja 115 §:n sekä maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulon muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:ssä säädettyjä prosenttiosuuksia, joilla eri rahoittajaosapuolet osallistuvat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannusten kattamiseen. Voimassa olevat prosenttiosuudet perustuvat vuonna 2003 tehtyyn selvitykseen rahoitusosuuksien jakautumisesta. Koska rahoitusosuuksien määräytymiseen vaikuttavissa etuuksissa tapahtuvat muutokset todennäköisesti muuttavat myös perus- ja lisäturvan suhdetta sekä eri rahoittajaosapuolten osuuksia, rahoitusosuudet on tarkistettu määrävuosin.

Kun otetaan huomioon valtion osuus lisäturvan rahoituksessa ja valtion osuus Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoituksen kautta, ehdotetut muutokset alentaisivat valtion kustannuksia noin 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2010.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle vuosiksi 2007—2009 säädettyä tehtävää huolehtia maatalousyrittäjien työterveyshuollon työpaikkakäyntien toteutumisesta työterveyshuollon antaman toimeksiannon perusteella. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain nykyisten väliaikaisten säännösten mukaisesti Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi olla yhteydessä työterveyshuollon palvelujen

tuottajaan ja huolehtia työpaikkakäynnin toteuttamisesta työterveyshuollon palvelujen tuottajan toimeksiannon perusteella, jos työterveyshuollon edellisestä työpaikkakäynnistä on kulunut yli neljä vuotta.

Maatalousyrittäjän eläkelakiin ehdotetaan otettavaksi viittaus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa säädetystä työterveyshuoltoon liittyvästä tehtävästä. Lisäksi maatalousyrittäjän eläkelaiissa säädettyjä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtäviä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että eläkelaitoksen tehtävänä olisi maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokkaan toteutumisen edistämisen lisäksi tehdä ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi.

Maatalouden asiantuntijan tekemästä työpaikkakäynnistä aiheutuvat kustannukset korvattaisiin samojen periaatteiden mukaan kuin työterveyshuollon palvelujen tuottajan toteuttamat työpaikkakäynnit muutoinkin. Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle lakiehdotuksesta aiheutuvat kustannukset rahoitettaisiin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä osana kohtuullisia hoitokuluja.

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

## PERUSTELUT

## 1. Nykytila

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoitus*

Maatalousyrittäjien, kuten muidenkin yrittäjien, sosiaaliturva on rakennettu Suomessa ansioperusteiseksi. Maatalousyrittäjillä on oikeus työeläketurvaan ja tapaturmaturvaan. Turvaa täydentää Kansaneläkelaitoksen hoitama perusturva. Maatalousyrittäjätoiminnan erityispiirteistä johtuen valtio on ottanut osin vastatakseen etuuksien rahoituksesta. Näin on pystytty varmistamaan tarkoituksenmukaisen eläke- ja tapaturmaturvan ulottaminen myös maatalousyrittäjiin. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaan maatalousyrittäjien pakollisen tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Vakuutusmaksuilla ja valtion varoin katettua osuutta nimitetään lisäturvaosuudeksi. Perusturvaosuudella kateetaan sellaista sosiaalivakuutuksen etuutta, johon maatalousyrittäjällä olisi oikeus ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmääkin, mutta joka etuusjärjestelmien ensisijaisuusjärjestyksen vuoksi maksetaan sen kautta. Muut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kustannukset ovat lisäturvaa.

Vuoden 2009 alusta lähtien myös apurahansaajat ovat kuuluneet maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisen työeläketur-

van sekä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisen lakisääteisen työtapaturmavakuutuksen piiriin. Apurahansaajien työtapaturmaturvan järjestäminen rahoitetaan osana maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmää.

Perusturvaosuuden rahoitukseen osallistuvat perusturvan etuuksista vastaavat laitokset, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos, siinä määrin kuin näitä etuuksia tulee maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä kunakin vuonna maksettaviksi. Kansaneläkelaitos maksaa järjestelmään säästyvät sairausvakuutuslain (1224/2004, SVL) ja kansaneläkelain (568/2007, KEL) mukaiset etuudet ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos säästyvät maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006, MYEL) mukaiset työeläkeetuudet.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:ssä on suoraan määrätty ne prosentiosuudet, joilla eri rahoittajaosapuolet osallistuvat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannusten kattamiseen. Valtion ja vakuutettujen lakiin kirjatissa prosentiosuuksissa on huomioitu se, ettei valtio osallistu maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 5 momentin mukaisen vapaaehtoisen vakuutuksen lisäturvan kustannuksiin. Voimassa olevaan lakiin kirjatut prosentiosuudet perustuvat vuonna 2003 tehtyyn selvitykseen rahoitusosuuksien jakautumisesta. Voimassa olevan lain mukaiset kustannusosuudet näkyvät seuraavasta taulukosta.

	<b>Osuus kokonaiskustannuksista %</b>
<b>Perusturva</b>	
SVL:n mukainen sairaanhoito	6,8
SVL:n mukaiset päivärahat	14,3
KEL:n mukaiset eläkekulut	8,8
KEL:n mukaiset perhe-eläkekulut	0,9
MYEL:n mukaiset eläkekulut	9,6
Perusturva yhteensä	40,4
<b>Lisäturva</b>	
Vakuutettujen osuus	31,8
Valtion osuus	27,8
Lisäturva yhteensä	59,6

Rahoitusosuuksien määräytymiseen vaikuttaviin etuuksiin tehtävät muutokset todennäköisesti muuttavat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän perus- ja lisäturvan suhdetta ja eri rahoittajapuolten osuuksia. Hallituksen esityksessä, joka koski nykyisten rahoitusosuuksien kirjaamista maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin (HE 67/2003 vp) todetaan, että tämän vuoksi rahoitusosuuksien tarkistuslaskenta olisi uudistettava määrävuosien kuluttua.

Tämän hallituksen esityksen perusteena on viimeisin, vuonna 2009 tehty tarkistuslaskenta, joka on tehty samoin periaattein kuin vuonna 2003 tehty selvitys. Laskelma on tehty maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen eri etuuslajien perusteella vuodelta 2008. Apurahansaajat ovat kuuluneet maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen piiriin vasta vuoden 2009 alusta lähtien, joten tarkistuslaskennassa ei ole ollut mukana apurahansaa-jille maksettuja etuuksia. Kustannusosuudet määräytyvät maksettavien etuuksien kautta, joten apurahansaajien mukaantulo ei vaikuta kustannusosuuksien jakautumiseen, sillä apurahansaajien etuudet määräytyvät samalla tavalla kuin maatalousyrittäjien etuudet. Osa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen eri etuuksista kuuluu pelkästään lisäturvaan, koska etuuksia maksetaan vain tapaturmavakuutusjärjestelmästä, kuten haittaraha sekä haitta- ja muut lisät.

#### *Maatalousyrittäjien työterveyshuolto ja tilakäynnit*

Maatilatalouden harjoittaminen on riskialtista tapaturmille ja ammattitaudeille. Maatalousyrittäjien riski sairastua työperäiseen sairauteen tai joutua tapaturman uhriksi on suurempi kuin muulla työssä käyvällä väestöllä keskimäärin. Maatalousyrittäjille sattuu vuosittain noin 5 000 uutta työtapaturmaa ja noin 350 maatalousyrittäjää sairastuu ammattitautiin. Tapaturmat ja ammattitaudit, joista aiheutuvat haitat korvataan maatalouden tapaturmavakuutuksesta, ovat merkittävä terveysvaara ja huomattava työkyvyttömyyden syy maataloudessa.

Työterveyshuolto ja työpaikkaselvitykset ovat keskeisessä asemassa maatalousyrittäjän

työkyvyn turvaamisessa sekä työtapaturmien ja ammattitautien torjunnassa. Keskimääräisen tilakoon kasvaessa ja työmäärän lisääntyessä maatalousyrittäjien työterveyshuollon toimivuus ja sisällöllinen tehokkuus on entistäkin tärkeämpää. Työterveyshuollon avulla tulisi pystyä ajoissa ehkäisemään työolosuhteissa esiintyviä tapaturmariskejä ja maatalousyrittäjien työperäistä sairastumista sekä tukea maatalousyrittäjien työkyvyn ylläpitämistä ja terveyden edistämistä. Tapaturmien ja ammattitautien sattumiseen voidaan vaikuttaa tiedottamalla oikeista työtavoista ja -oloista sekä työterveyshuollon muilla toimintatavoilla.

Tilakäynnit ovat maatalousyrittäjien työterveyshuollon perusta. Tilakäynnillä tehdään havaintoja maatalousyrittäjän työstä, työoloista, työn terveysvaaroista sekä työn fyysisestä ja henkisestä kuormittavuudesta. Käynnin aikana täytetään työolosuhtedeslvi-tyslomake sekä tehdään tarvittaessa työhygieenisiä mittauksia. Tilakäynneillä havainnoidaan myös työturvallisuutta ja tapaturmavaaroja sekä tarkistetaan tilan ensiapuvalmius ja henkilökohtainen suojautuminen. Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaan tilakäynti tai työpaikkaselvitys tehdään maatalousyrittäjän tilalla vähintään joka neljäs vuosi. Tilakäynti on mahdollista tehdä myös silloin, kun maatalousyrittäjän työoloissa tai terveydentilassa tapahtuu muutoksia.

Tilakäynti on mahdollista toteuttaa joko yhden tai useamman työterveyshuollon ammattihenkilön tekemänä käyntinä, yhden tai useamman työterveyshuollon asiantuntijan tekemänä käyntinä tai työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja työterveyshuollon asiantuntijoiden yhteisenä käyntinä. Työterveyshuollon ammattihenkilöitä ovat työterveyshuoltolain (1383/2001) mukaan laillistetut lääkärit ja terveydenhoitajat, joilla on työterveyshuollon toteuttamiseen tarvittava koulutus. Työterveyshuollon asiantuntijoita ovat henkilöt, joilla on valtioneuvoston asetuksessa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (1484/2001) määritelty koulutus, kuten esimerkiksi maatalouden alan soveltuva korkeakoulututkinto, sekä lisäksi riittävät

tiedot työterveyshuollosta. Työterveyshuollon ammattihenkilö on maatalousyrittäjän työterveyden ja sen hoidon asiantuntija. Ammattihenkilön asiantuntemusta edellyttävät muun muassa terveysvaarojen ja terveys-tarkastustarpeen arviointi, toimenpide-ehdotusten laatiminen, henkilökohtaisten suojainten tarvearvio sekä ensiapuvalmiuden arviointi. Maatalouden asiantuntija puolestaan tarjoaa oman alansa tietoa työterveyshuollon avuksi työn terveydellisen merkityksen arviointiin ja neuvoo yrittäjää työympäristön ja työolojen kehittämisessä ja työjärjestelyissä. Asiantuntijoiden käyttö työterveyshuollossa perustuu aina työterveyshuollon ammattihenkilöiden harkintaan ja heidän arvioimaan työ- ja työpaikkalähtöiseen tarpeeseen.

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon kuulumisen on maatalousyrittäjille vapaaehtoista. Työterveyshuoltoon liittynyt maatalousyrittäjä saa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:n 4 momentin perusteella 20 prosentin suuruisen alennuksen tapaturmavakuutusmaksusta. Alennuksen saaminen edellyttää, että vakuutetun yritykseen tehdään tilakäynti hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti eli vähintään neljän vuoden välein. Säännöksen tarkoituksena on kannustaa maatalousyrittäjiä liittymään työterveyshuoltoon ja edistää työpaikkakäyntien toteutumista. Vakuutettu ei kuitenkaan menettä alennusta, jos työpaikkakäyntiä ei tehdä hänestä riippumattomasta syystä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii vakuutusmaksualennusjärjestelmän toimeenpanosta ja saanut sitä varten tarvittavat tiedot työterveyshuollon palvelujen tuottajilta.

Vuoden 2005 alusta Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen perustettiin maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehostamiseksi. Tilakäyntirekisterin avulla seurataan ja edistetään tilakäyntien toteutumista muun muassa lähettämällä työterveyshuoltoyksiköille ja maatalousyrittäjille muistutus työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisista tilakäynneistä aktiivisen yhteydenpidon edistämiseksi. Työterveyshuoltoyksiköt ilmoittavat tilakäyntirekisteriin tiedon toteutuneesta tilakäynnistä ja seuraavasta suunnitteilla olevasta tilakäynnistä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii tilakäyntirekisterin ylläpitoon liittyvistä tehtävistä. Lisäksi sen tehtävänä on vuoden 2007 alusta lukien ollut maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokkaan toteutumisen edistäminen. Työterveyshuoltosuunnitelman mukaisen tilakäynnin toteuttamisesta vastaa kuitenkin aina se työterveyshuoltoyksikkö, jonka kanssa maatalousyrittäjä on tehnyt työterveyshuoltosopimuksen.

Vuoden 2005 lopussa 41 prosenttia maatalousyrittäjistä oli liittynyt maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon. Kyseisenä vuonna tilakäyntejä toteutettiin noin 3 500 maatilalla. Tilakäyntirekisterin mukaan vuoden 2004 loppuun mennessä noin 7 000 maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesti vakuutetun tilalle ei ollut tehty maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisen vakuutusmaksualennuksen edellyttämää tilakäyntiä. Tämä tarkoitti yhteensä arviolta noin 5 000 maatilaa. Vuoden 2006 loppuun mennessä tilanne oli huonontunut entisestään. Tilakäynti oli tuolloin tekemättä määräajassa noin 8 000 maatilalla. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusmaksun alennusjärjestelmän tarkoitus ei toteutunut odotetulla tavalla, koska tilakäyntejä jäi tekemättä.

Vakuutusmaksualennusjärjestelmän ja työterveyshuollon tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia muutettiin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 ja 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (1415/2006) vuosien 2007—2009 ajaksi. Lainmuutoksen perusteella Maatalousyrittäjien eläkelaitos on ollut tilakäyntirekisteristä saatujen tietojen johdosta yhteydessä työterveyshuollon palvelujen tuottajaan niissä tilanteissa, joissa vakuutusmaksualennuksen edellytyksenä oleva tilakäynti ei ole toteutunut vakuutusmaksualennuksen ehdoksi säädetyn neljän vuoden kuluessa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on selvittänyt maatalousyrittäjältä tilakäyntirekisterin tietojen paikkansapitävyyden ja sen, ettei tilakäynnin toteuttamiselle ole ollut yrittäjistä johtuvaa estettä, ennen kuin eläkelaitos on ottanut yhteyttä työterveyshuollon palvelujen tuottajaan. Jos on käynyt ilmi, että työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa on ollut suunnitteilla toteuttaa työterveyshuollon tila-

käynti noin vuoden ajanjakson sisällä tilanteen toteamisesta, yhteydenotto ei ole johtanut toimenpiteisiin. Jos yhteydenoton perusteella on käynyt ilmi, ettei työterveyshuollon palvelujen tuottajalla ole mahdollisuutta toteuttaa tilakäyntiä kohtuullisen ajanjakson sisällä, tilakäynti on toteutettu yksin maatalouden asiantuntijan tekemänä tilakäyntinä, jos työterveyshuollon palvelujen tuottaja on katsonut sen tarkoituksenmukaiseksi. Työterveyshuollon palvelujen tuottaja on tällöin antanut Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle toimeksiannon huolehtia tilakäynnin käytännön toteutuksesta eli pyytännyt Maatalousyrittäjien eläkelaitosta huolehtimaan tilakäynnin toteuttamisesta maatalouden asiantuntijan suorittamana tilakäyntinä. Toimeksiannon saatuaan Maatalousyrittäjien eläkelaitos on järjestänyt palvelun tuottajien kanssa tekemiensä sopimusten perusteella tilakäynnille tarvittavat, työterveyshuoltolain kelpoisuusehdot täyttävät maatalouden asiantuntijat.

Maatalouden asiantuntijan suorittamista työpaikkakäynneistä on laadittu työolosuhteiden selvityslomake, joka on toimitettu sille työterveyshuoltoyksikölle, jonka kanssa maatalousyrittäjä on tehnyt työterveyshuoltosopimuksen. Tämän jälkeen työterveyshuollon ammattihenkilö on voinut tehdä oman arvionsa työterveyshuollon jatkotoimenpiteistä. Käynnistä on annettu palaute myös yrittäjälle samalla tavalla kuin normaalista työterveyshuollon tekemästä työpaikkakäynnistä. Työpaikkakäynnistä on ilmoitettu työterveyshuoltoyksikön tai työterveyshuoltoyksikön ja maatalouden asiantuntijan välisen sopimuksen perusteella maatalouden asiantuntijan toimesta Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilakäyntirekisteriin soveltuvin osin samat tiedot kuin muistakin työterveyshuollon työpaikkakäynneistä.

Kun tilakäynti on toteutettu vuosien 2007—2009 aikana työterveyshuoltoyksikön antaman toimeksiannon perusteella maatalouden asiantuntijan suorittamana tilakäyntinä, tilakäynti on ollut osa työterveyshuollon normaalia toimintaa. Maatalousyrittäjien tilakäynneistä aiheutuvat kustannukset korvataan sairausvakuutuslain ja maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain säännösten mukaisesti (859/1984). Tilakäyn-

n aiheuttamat kustannukset korvataan viimeksi mainitun lain perusteella valtion varoista siltä osin kuin niitä ei korvata maatalousyrittäjälle sairausvakuutuslain 13 luvun perusteella, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun yrittäjäkohtaiseen enimmäismäärään saakka.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain tilakäyntien toteuttamista koskevan väliaikaisen muutoksen avulla tilakäyntien lukumäärä on saatu kasvamaan merkittävästi. Vuonna 2007 tilakäyntejä on tehty noin 5 800 ja vuodelta 2008 Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilakäyntirekisteriin on maaliskuuhun 2009 mennessä ilmoitettu noin 5 600 tilakäyntiä. Tilakäyntimäärä on kasvanut hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaiselle tasolle. Yhtenä kasvuun vaikuttaneena tekijänä on ollut se, että vastuu seurata keskitetysti tilakäyntien toteutumista ja ottaa yhteyttä työterveyshuoltoihin on kuulunut selvästi jollekin taholle eli Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain vuoden 2007 alusta voimaan tulleet muutokset säädettiin väliaikaisina, koska mahdollisuuden maatalouden asiantuntijan yksin tekemään tilakäyntiin epäiltiin vähentävän työterveysasiantuntijoiden osallistumista tilakäynneille. Eduskuntakäsittelyssä korostettiin moniammatillista yhteistyötä, jossa työterveyshuollon ja maatalouden asiantuntijat toimivat työparina tilakäynneillä. Eduskunnan lausuman mukaan hallituksen tulee seurata lainsäädännön toteutumista ja huolehtia siitä, että työterveyshuollon asiantuntijat ovat mukana tilakäynneillä vähintään nykyisessä laajuudessa ja että vuoden 2009 loppuun mennessä työterveyshuoltoa kehitetään siten, että tilakäynnit voidaan kaikilla alueilla tehdä moniammatillisena yhteistyönä hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilakäyntirekisterin tietojen perusteella vuosina 2005—2006 on toteutettu keskimäärin 2 900 tilakäyntiä vuodessa siten, että mukana on ollut kaksi tai useampia henkilöitä. Yksin tehtyjä tilakäyntejä on samoina vuosina tehty noin 640 käyntiä vuodessa. Niissä kävijänä on lähes aina ollut terveydenhuollon ammattihenkilö, yleensä työterveyshoitaja. Vuosina 2007—2008 useamman henkilön yhdessä suorittamien tilakäyntien määrä on noussut

keskimäärin 3 900 käyntiä vuodessa. Samoina vuosina yksin tehtyjä tilakäyntejä on tehty vuotta kohden noin 1 800 käyntiä, joista noin 660 vuosittaisessa käynnissä on kävijänä ollut maatalouden asiantuntija. Kaikkiaan maatalouden asiantuntijoiden yksin tekemien tilakäyntien osuus on ollut noin 12 prosenttia kaikista tilakäynneistä. Suurimman osan tilakäynneistä ovat kuitenkin tehneet työterveyshuollon ammattihenkilöt ja maatalouden asiantuntijat yhdessä moniammatillisesti. Yhtenä syynä sille, ettei moniammatillisten tilakäyntien vuosittaisen määrän kasvu ole ollut voimakkaampaa, on aikataulujen yhteensovitusongelmat työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja maatalouden asiantuntijoiden välillä.

Maatalousyrittäjien arviot maatalouden asiantuntijoiden yksin tekemistä tilakäynneistä ovat maatalousyrittäjien eläkelaitoksen selvityksen mukaan olleet myönteisiä. Maaliskuuhun 2009 mennessä annetun 464 palautteen perusteella maatalousyrittäjät ovat olleet tyytyväisiä maatalouden asiantuntijoiden tekemiin tilakäynteihin. Noin 90 prosenttia lomakkeen palauttaneista maatalousyrittäjistä on arvioinut maatalouden asiantuntijan tekemän tilakäynnin hyödyllisyyden työterveyden ja -turvallisuuden kannalta hyväksi tai kiitettäväksi. Terveystuollon ammattihenkilöiden ja maatalouden asiantuntijoiden havainnot maatilojen työolojen terveysvaaroista ovat henkilökokoonpanosta riippumatta olleet hyvin samansuuntaisia.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:n määräaikaisten säännösten toteutumista ja sisällöllistä arvioimista koskeva haastattelututkimus on valmisteilla Työterveyslaitoksella. Tutkimuksen on määrä valmistua syksyn 2009 aikana.

Vuoden 2009 alusta tuli voimaan laki maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta annetun lain muuttamiseksi (817/2008). Lain tavoitteena oli Matti Vanhasen toisen hallituksen hallitusohjelman mukaisesti lisätä työterveyshuoltopalvelujen hankkimista yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Lain voimaantulon myötä myös yksityisen työterveyshuollon palveluiden tuottajan tekemästä tilakäynnistä on maksettu korvausta valtion varoista siltä osin kuin tilakäynnin kustannuksia ei ole

korvattu sairausvakuutuslain perusteella. Uudistuksen yhteydessä valtion varoista maksettavan korvauksen enimmäismäärä sidottiin yrittäjäkohtaisen kustannuksen enimmäismäärään. Uudistus lisäsi maatalousyrittäjien mahdollisuuksia valita palveluiden tuottaja, mutta sen vaikutukset palveluiden saatavuuteen selviävät vasta lähivuosina.

## 2. Ehdotetut muutokset

### *Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoitusosuudet*

Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuuden alennemisen johdosta koko perusturvan suhteellista osuutta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoituksesta ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä 40,4 prosentista 37,0 prosenttiin. Vastaavasti lisäturvan osuus järjestelmän kokonaiskustannuksista nousisi 59,6 prosentista 63 prosenttiin.

Kansaneläkelaitoksen osuutta järjestelmän kokonaiskustannuksista ehdotetaan alennettavaksi 27,6 prosenttiin. Suurin muutos koski kansaneläkelain mukaisten eläkekulujen tai niitä vastaavien kulujen osuutta, jossa Kansaneläkelaitoksen osuus aleni 2,1 prosenttiyksikköä nykyisestä. Muutos selittyy tapaturmavakuutettujen maatalousyrittäjien eläkelain mukaisten tulojen (jatkossa MYEL-työtulojen) nousulla, jonka johdosta tapaturmavakuutusjärjestelmästä myönnettyt eläkkeet ovat korottuneet ja kansaneläkejärjestelmästä myönnettävät eläkkeet ovat puolestaan vähentyneet. Kansaneläkettä ei myönnetä, jos henkilön eläketulon määrä kuukaudessa yksinäisen henkilön osalta ylittää 1 207,38 euroa tai naimisissa olevan henkilön osalta 1 075,30 euroa (vuonna 2009). Vuoden 2003 lopussa tapaturmavakuutettujen keskimääräinen työtulo oli 13 800 euroa vuodessa, kun se vuoden 2008 lopussa oli 16 100 euroa vuodessa eli kasvua on tapahtunut lähes 17 prosenttia.

Kansaneläkelaitoksen osalta laissa mainitut etuuskohtaiset osuudet alenisivat sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan osalta 13,4 prosenttiin, sairausvakuutuslain mukaisen sairaanhoidon osalta 6,6 prosenttiin sekä kansaneläkelain mukaisten eläkkeiden tai nii-

tä vastaavien kulujen osalta 6,7 prosenttiin kokonaiskustannuksista. Kansaneläkelain mukaisten perhe-eläkkeiden osalta osuus säilyisi nykyisessä 0,9 prosentissa.

MYEL-työtulojen nousu selittää myös sairausvakuutuslain mukaisten päiväraha-kustannusten osuuden alenemista. Sairausvakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän mukaan maksettavat päivärahat poikkeavat laskentatavaltaan toisistaan siten, että MYEL-työtulon kasvaessa sairausvakuutuslain mukainen suhteellinen osuus yksittäisestä päivärahasta pienenee.

Kansaneläkelaitokselle maksettavaksi tulevien sairausvakuutuslain mukaisten sairaanhoidokustannusten aleneminen selittyy pitkälti työtapaturma- ja liikennevakuutusjärjestelmissä vuoden 2005 alusta voimaan tulleella täyskustannusvastuujärjestelmän käytönotolla. Täyskustannusvastuun mukaisesti työtapaturma- ja liikennevakuutuslaitokset ovat vuoden 2005 alusta lähtien maksaneet sekä yksityisen että julkisen sektorin hoitolaitoksille sairaanhoidosta aiheutuneet todelliset kustannukset. Koska maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain sairaanhoidosta maksettavat korvaukset määräytyvät tapaturmavakuutuslainsäädännön perusteella, koskee täyskustannusvastuujärjestelmä myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä myönnettäviä sairaanhoidon korvauksia.

Perusturvaa niin ikään rahoittavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoitusosuus alenisi 9,4 prosenttiin. Alenemista selittää se, että MYEL-työtulojen korotukset näkyvät tapaturmaeläkkeissä välittömästi, mutta maatalousyrittäjän eläkelain mukaisissa työeläkkeissä viiveellä.

Lisäturvalla rahoitettavan osuuden noustessa, nousisi lisäturvan rahoituksesta vastaavien vakuutettujen rahoitusosuus 33,5 prosenttiin ja valtion osuus 29,5 prosenttiin.

Lisäturvan rahoitusosuuden nousu selittyy pääosin edellä kerrotulla tapaturmavakuutettujen MYEL-työtulojen kasvulla, joka on noston tapaturmavakuutusjärjestelmästä myönnettyjä tapaturma- ja perhe-eläkkeitä ja on näin kasvattanut järjestelmän eläkemenoa. Lisäturvan kasvanut osuus sairaanhoidokulujen osalta johtuu pääosin edellä mainitusta täyskustannusvastuujärjestelmän käytöstä.

#### *Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntien toteuttaminen*

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:n 5—7 momentin mukaisen tilakäyntien toteuttamista koskevan väliaikaisen muutoksen avulla tilakäyntien lukumäärä on kasvanut noin 1,65-kertaisiksi verrattuna väliaikaista muutosta edeltävien vuosien tilanteeseen. Toiminnasta saatujen hyvien kokemusten vuoksi ja työterveyshuollon vaikuttavuuden edistämiseksi Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:n 5—7 momentissa väliaikaisesti säädetty tehtävä seurata tilakäyntien toteutumista ja tarvittaessa huolehtia niiden toteuttamisesta ehdotetaan toistaiseksi voimassa olevaksi vuoden 2010 alusta alkaen. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain nykyisten väliaikaisten säännösten mukaisesti Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi olla yhteydessä työterveyshuollon palvelujen tuottajaan ja tarvittaessa huolehtia työpaikkakäynnin toteuttamisesta työterveyshuollon palvelujen tuottajan toimeksiannon perusteella, jos työterveyshuollon edellisestä työpaikkakäynnistä on kulunut yli neljä vuotta.

Pysyvällä järjestelyllä varmistettaisiin tilakäyntien seuranta ja välttyttäisiin vastaisuudessa ajautumasta vaikeasti korjattavaan käyntivajeeseen, jos työterveyshuollon palveluntarjoajien valmiudet tilakäyntien tekoon tilapäisesti häiriintyisivät. Jatkamista puoltaa myös se, että tilakäyntirekisterin mukaan osalla työterveyshuolloista on yhä normaalitylanteessakin vaikeuksia toteuttaa tilakäyntejä hyvän työterveyshuoltokäytännön rytmisessä. Pysyvä järjestely antaisi myös Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle mahdollisuuden nykyistä pitkäjänteisemmin kehittää omaa palvelutoimintaansa työterveyshuollon ja maatalouden asiantuntijapalvelujen tarjoajien tukena.

Esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa maatalousyrittäjien työterveyshuollon ja hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen työpaikkaselvityksen peruseriaatteita. Työterveyshuollon toiminta perustuu ammattihenkilön tekemään työpaikkaselvitykseen ja sen pohjalta tehtävään toimintasuunnitelmaan ja terveystarkastustarpeen arviointiin. Työpaik-

kaselvityksistä vastaavat työterveyshuollon ammattihenkilöt. He konsultoivat maatalouden asiantuntijoita tarvittaessa. Työterveyshuollon vahvuus on ammattihenkilöiden arvioimien tarpeiden mukaan koottu moniammatillinen tiimi. Asiantuntijoiden käyttö työterveyshuollossa perustuu aina työterveyshuollon ammattihenkilön arvioimaan tarpeeseen. Maatalouden asiantuntijan tekemän tilakäynnin mahdollistamista tulee ensisijaisesti pitää keinona tukea työterveyshuollon tehtävää maatalousyrittäjän työterveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävä huolehtia tilakäynnin toteuttamisesta työterveyshuollon toimeksiannosta maatalouden asiantuntijan yksin tekemänä tilakäyntinä tulee sovellettavaksi vain poikkeustilanteissa, joissa työterveyshuolto ei tilapäisesti pysty toteuttamaan tilakäyntiä hyvän työterveyshuoltokäytännön edellyttämällä tavalla.

Maatalousyrittäjien hyvän työterveyskäytännön mukaisesti työterveyshuollon ammattihenkilön tulisi tehdä tilakäynti tarvittaessa yhdessä maatalouden asiantuntijan kanssa. Maatalouden asiantuntijoiden työpanosta tarvitaan etenkin suunnatuissa selvityksissä ja erityisselvityksissä. Moniammatillisten tilakäyntien määrän lisäämiseksi olisi tärkeää, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos hyödynnäisi tilakäyntirekisteristä saatavia tietoja myös toimimalla käyntien järjestämisessä linkkinä maatalouden asiantuntijoiden ja työterveyshuoltohenkilöstön välillä. Työterveyshuolto ilmoittaa tilakäyntirekisteriin tilakäynnillä havaitut keskeiset terveysvaarat ja toimenpide-ehdotukset niiden maatalousyrittäjien osalta, jotka ovat antaneet suostumuksensa tietojen luovuttamiseen. Tilakäyntirekisterin tietojen perusteella Maatalousyrittäjien eläkelaitos seuraa yleisellä tasolla tilakäyntien toteutumista, julkaisee tilastoja sekä valmistelee selvityksiä maatalousyrittäjien työolojen terveysvaaroista ja toimenpiteistä, joilla terveysvaaroja voidaan ennaltaehkäistä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi hyvissä ajoin ennen tilakäyntirekisteriin ilmoitetun seuraavan tilakäynnin ajankohtaa olla yhteydessä tilakäynnin osapuoliin ja pyrkiä osaltaan vaikuttamaan siihen, että tuleva tilakäynti toteutetaan moniammatillisena käyntinä kaikille osapuolille sopivana ajankohta-

na.

Lakimuutokset ehdotetaan pysyviksi, minä vuoksi maatalousyrittäjän eläkelain voimaannosta annetun lain 1 §:n 4 momentin säännös Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävästä huolehtia kalenterivuosina 2007—2009 maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa säädetystä maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä ehdotetaan poistettavaksi. Tämän säännöksen sijaan maatalousyrittäjän eläkelain 114 §:n 10 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa säädetystä työterveyshuoltoon liittyvästä tehtävästä. Muilta osin maatalousyrittäjien eläkelain toimeenpanosta annetun lain 1 §:ään ei ehdoteta muutoksia.

Kun Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii tilakäynnin toteuttamisesta työterveyshuoltoyksikön antaman toimeksiannon perusteella maatalouden asiantuntijan suorittamana tilakäyntinä, tilakäynti on osa työterveyshuollon normaalia toimintaa. Maatalousyrittäjien tilakäynneistä aiheutuvat kustannukset korvataan sairausvakuutuslain ja maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain säännösten mukaisesti.

Voimassa olevan maatalousyrittäjän eläkelain 115 §:n 5 kohdan mukaan maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävänä on edistää maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokasta toteutumista. Tilakäyntirekisterin tietojen perusteella Maatalousyrittäjien eläkelaitos laatii selvityksiä maatalousyrittäjien työolojen terveysvaaroista ja toimenpiteistä, joilla terveysvaaroja voidaan ennaltaehkäistä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii myös maatalousyrittäjien työeläkekuntoutuksen ja tapaturmavakuutuksen käsittelystä ja toimeenpanosta. Tapaturmavakuutukseen liittyy Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tekemä työturvallisuustyö, joka on kiinteässä yhteydessä tilakäyntien kehittämiseen. Näistä syistä olisi tarkoituksenmukaista, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi tehdä myös ehdotuksia maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan kehittämisen edistämiseksi.

Maatalousyrittäjän eläkelain 115 §:n 5 kohtaan ehdotetaan muutettavaksi siten, että Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävänä olisi



tehdä ehdotuksia maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokkaan kehittämisen edistämiseksi. Ehdotetun säännöksen perusteella Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi tehdä tilakäyntirekisterin tietoihin perustuen ehdotuksia muun muassa tilakäyntien kehittämiseksi esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle ja sen yhteydessä toimivalle työterveyshuollon neuvottelukunnalle, joiden tehtäviin kuuluu työterveyshuoltolain mukaisesti työterveyshuollon suunnittelu ja kehittäminen.

Ehdotetuilla säännöksillä ei ole tarkoitus muuttaa työterveyshuollon järjestämistä, toimeenpanon ohjausta tai toiminnan valvontaa koskevia nykyisiä määräyksiä tai käytäntöjä. Vastuu yksittäisen tilakäynnin sisällöstä ja toteuttamisesta jäisi edelleen työterveyshuollolle ja yrittäjälle itselleen. Käyntejä tulisi kuitenkin kehittää erityisesti siten, että ne nykyistä paremmin herättäisivät maatalousyrittäjien oman halun parantaa työskentelyolosuhteitaan. Tätä voitaisiin edistää esimerkiksi hyödyntämällä tilakäynneillä itsearviointimenetelmiä ja lisäämällä neuvontaa tilakäynneillä todettujen korjaustarpeiden toteuttamisessa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ehdotetut tehtävät rahoitettaisiin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä. Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvien tehtävien hoitamisesta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset luetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin kohtuu-

lisiin hoitokuluihin.

### 3. Esityksen vaikutukset

#### *Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaisrahoituksen rahoitusosuuksien muutosten vaikutus*

Valtio vastaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannuksista lisäturvaosuudella sekä välillisesti osallistamalla perusturvaosuudesta vastaavien, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen menoihin kansaneläkelain, sairausvakuutuslain sekä maatalousyrittäjien eläkelain rahoituksen kautta.

Rahoitusosuuksien määrävuosittaisen tarkistuksen yhteydessä osuudet korjataan vastaamaan muutoksia, jotka on tehty rahoitusetuksien määräytymiseen vaikuttavissa etuuksissa tai muutoksia, jotka ovat tapahtuneet etuuksien määräytymiseen vaikuttavissa tekijöissä kuten esimerkiksi tapaturmaeläkkeen perusteena käytettävissä vakuutettujen tötuloissa tapahtuvat muutokset.

Vuonna 2009 tehdyn tarkistuslaskennan perusteella perusturvan osuus järjestelmän kokonaiskustannuksista alenisi ja lisäturvan osuus vastaavasti nousisi. Järjestelmän kokonaiskustannusten arvioidaan olevan vuonna 2010 noin 43,9 miljoonaa euroa.

Ehdotetun mukaiset ja nykyisin mukaiset järjestelmän rahoitusosuudet vuonna 2010 ja lakiin kirjattavat perus- ja lisäturvan rahoitusprosentit olisivat seuraavat:

	Ehdotuksen mukaan v. 2010		Nykyisin mukaan v. 2010	
	%	milj. e	%	milj. e
<b>Perusturva yht.</b>	37,0	16,2	40,4	17,7
Kela, yht.	27,6	12,1	30,8	13,5
- SVL (sair.hoito)	6,6	2,9	6,8	3,0
- SVL (päiväraha)	13,4	5,9	14,3	6,2
- KEL (eläke)	6,7	2,9	8,8	3,9
- KEL (perhe-eläke)	0,9	0,4	0,9	0,4
Mela (MYEL)	9,4	4,1	9,6	4,2
<b>Lisäturva yht.</b>	63	27,7	59,6	26,2
Vakuutettujen osuus	33,5	14,7	31,8	14
Valtion osuus	29,5	13	27,8	12,2
<b>Perusturva ja lisäturva yht.</b>	<b>100</b>	<b>43,9</b>	<b>100</b>	<b>43,9</b>

Suurin muutos nykyisiin osuuksiin tapahtuisi, kun Kansaneläkelaitoksen vastuulla oleva osuus kokonaiskustannuksista alenisi 27,6 prosenttiin. Aleneminen merkitsisi rahamääränä noin 1,4 miljoonaa euroa vuoden 2010 tasossa. Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksesta olisi uuden rahoitusosuuden myötä noin 12,1 miljoonaa euroa vuonna 2010. Kansaneläkelaitokselle syntyy vastaava säästö sen omissa etuusmenoissa. Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuuden aleneminen selittyy pääosin kansaneläkelain mukaisten eläkekulujen tai niitä vastaavien kulujen vähenemisellä. Kansaneläkelaitoksen osuus mainituissa menoerissä alenisi 6,7 prosenttiin. Muutos selittyy aiemmin todetulla MYEL-työtulojen kasvulla.

Sairausvakuutuslain mukaisen sairaanhoidon kustannusten alenemista selittää täyskustannusvastuujärjestelmän voimaan tulo vuoden 2005 alusta lukien. Täyskustannusvastuujärjestelmän mukainen kuntalaskutusosuus oli vuonna 2008 yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Koska täyskustannusvastuu koskee vain tapaturma- ja liikennevakuutusjärjestelmiä, kuuluu kuntalaskutuksen osuus kokonaisuudessaan lisäturvan piiriin.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoituksen osuus alenisi 9,4 prosenttiin kokonaiskustannuksesta. Aleneminen olisi rahamääränä noin 0,1 miljoonaa euroa vuoden 2010 tasossa. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kokonaisrahoitusosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä olisi n. 4,1 miljoonaa euroa vuonna 2010. Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle syntyy vastaava säästö sen omissa etuusmenoissa.

Perusturvan rahoittajat ovat osallistuneet maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahastointiin vasta vuodesta 2004 lähtien. Voimassa olevien säädösten mukaan kokonaiskustannuksen laskenta edellyttää jatkuvien etuuksien rahastointia. Tästä johtuen perusturvan rahoituksesta vastaavat Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos maksavat erillistä korvausvastuun täydennysmaksua erillisen maksuohjelman mukaan vuosina 2004—2018. Tämän maksuohjelman oletetaan jatkuvan ennallaan kustannusosuuksien muutoksesta huolimatta.

Jatkuvien korvausten rahastoinnilla varaudutaan tuleviin korvauskuluihin. Rahastointi tapahtuu siten, että jatkuvista korvauksista kirjataan vuosittain kokonaiskustannuksiksi kyseisten etuuksien pääoma-arvojen muutos. Korvauskuluihin sisältyvä pääomavastuun muutos on ollut osa kokonaiskustannuksia vuodesta 2004 lähtien. Pääomavastuun muutoksen rahoittamiseen osallistuvat kaikki järjestelmän rahoittajaosapuolet. Pääomavastuun muutoksen jako rahoittajille on tehty vuoden 2009 selvityksessä samassa suhteessa kuin tapaturmaeläkkeiden jako, sillä eläkkeiden osuus kaikista pääomitettavista etuuksista on lähes 98 prosenttia. Perusturvan osuus pääomavastuun muutoksesta nousisi nykyisestä 45,5 prosentista 48,4 prosenttiin ja lisäturvan osuus puolestaan laskisi vastaavasti 54,5 prosentista 51,6 prosenttiin arvioidusta 0,5 miljoonan euron kokonaiskustannuksesta. Perusturvaa rahoittavien osalta Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuus pienenisi ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuus puolestaan suurensi.

Lähinnä Kansaneläkelaitoksen kokonaisosuuden alenemisen vuoksi perusturvan suhteellinen osuus laskee jonkin verran nykyisestä ja olisi vuodesta 2010 alkaen 37,0 prosenttia kokonaiskustannuksesta. Lisäturvan osuus kasvaisi vastaavasti ja olisi 63,0 prosenttia kokonaiskustannuksesta. Rahamääränä perusturvan osuus kokonaiskustannuksesta olisi noin 16,2 miljoonaa euroa ja lisäturvan osuus noin 27,7 miljoonaa euroa.

Valtio osallistuu perusturvamenojen rahoittamiseen. Valtio rahoittaa Kansaneläkelaitoksen sairaanhoitokustannuksista puolet, kansaneläke- ja perhe-eläkemenot kokonaan sekä maatalousyrittäjien eläkkeistä noin 77 prosenttia. Valtion kustannukset kaikista perusturvamenosta alenevat 9 miljoonasta eurosta 8 miljoonaan euroon. Samalla valtion kustannusosuus lisäturvasta kasvaa 27,8 prosentista 29,5 prosenttiin eli noin 0,7 miljoonalla eurolla. Yhteensä valtion menot alenevat voimassa olevan lain mukaiseen tilanteeseen verrattuna noin 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2010.

Nykyisin mukainen alentamaton maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusmaksu olisi vuonna 2010 arviolta keskimäärin 250 euroa

vuodessa. Vahingottomiin vuosiin perustuvan bonusalennuksen ja työterveyshuoltoalennuksen myötä vakuutusmaksu alenisi keskimäärin 130 euroon. Ehdotuksen mukaan vakuutettujen vakuutusmaksuosuus nousisi 31,80 prosentista 33,5 prosenttiin eli noin 0,7 miljoonalla eurolla. Vakuutettujen rahoitusosuuden nousu aiheuttaa vakuutusmaksuun vajaan kymmenen prosentin korotuspaineen. Apurahansaajien työtapaturmavakuutusmaksu on puolet maatalousyrittäjien alentamattomasta vakuutusmaksusta, johtuen apurahansaajien alhaisemmasta tapaturmariskistä ja siitä, että bonusjärjestelmä ei koske heitä. Tapaturmavakuutettujen maksuosuuden noustessa myös apurahansaajien vakuutusmaksu nousisi samassa suhteessa.

#### *Maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittämisen vaikutukset*

Vuosien 2007—2009 aikana on saavutettu noin 5 600—5 800 tilakäynnin vuosittainen taso. Lakiesityksen tarkoituksena on säilyttää tilakäyntien määrä tällä hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisella tasolla ottaen kuitenkin huomioon maatalousyrittäjien määrän väheneminen. Koska esityksellä pyritään jo saavutetun tilakäyntitason vakiinnuttamiseen, ei esityksellä voida arvioida olevan kustannusvaikutuksia verrattuna väliaikaisen lain voimassaolon aikaan 2007—2009.

Esityksellä pyritään lisäksi tilakäyntien vaikuttavuuden parantamiseen ottamalla samalla huomioon työterveyshuollon moniammatillisuuden tärkeyden. Tältäkin osin tilakäyntien toteutumisen tehostamisella suositusten mukaisesti ei voida katsoa olevan uusia kustannusvaikutuksia. Moniammatillista toimintatapaa tulee pitää ensisijaisena tavoitteena maatalousyrittäjien tilakäynnillä. Lain toteutumista tulisi seurata ja tarvittaessa kehittää tilakäyntitoimintaa edelleen määräaikaisen lain toteutumisesta saatujen tutkimustulosten pohjalta.

Työterveyshuollon toiminnan tehostuminen vaikuttaisi pitkällä aikavälillä todennäköisesti myönteisesti maatalousyrittäjien työssä jaksamiseen ja työkyvyn säilyttämiseen, mikä vähentäisi eläkemenoja ja toimisi vuoden 2005 alusta voimaan tulleen työeläkeuudistuksen taustalla olevien tavoitteiden mukai-

sesti. Lisäksi työturvallisuuden ja työterveyteen vaikuttavien olosuhteiden kohentuminen vähentäisi tiloilla sattuvien tapaturmien ja maatalousyrittäjillä todettujen ammattitautien sekä niistä aiheutuvien kustannusten, kuten esimerkiksi päiväraha- ja kuntoutuskustannusten, määrää.

#### **4. Asian valmistelu**

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä yhteistyössä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, Työterveyslaitoksen ja Kansaneläkelaitoksen kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunto Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta, valtiovarainministeriöltä, Kansaneläkelaitokselta, Suomen Kuntaliitolta ja Työterveyslaitokselta.

Lausunnonantajat kannattavat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaisuutensa rahoitusosuuksien muutosten toteuttamista.

Enemmistö lausunnonantajista kannattaa esityksen mukaista ehdotusta jatkaa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:ssä säädettyä tehtävää huolehtia tilakäyntien toteuttamisesta työterveyshuollon toimeksiannosta tilanteissa, joissa työterveyshuolto ei pysty tilakäyntejä toteuttamaan. Lausunnonantajat kuitenkin korostavat työterveyshuollon ammattihenkilön tärkeää roolia työterveyshuollossa ja moniammatillisen yhteistyön etuja. Maatalouden asiantuntijan yksin tekemät tilakäynnit tulisi siten olla poikkeustapauksia. Osa lausunnonantajista katsoo, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:n säännökset tulisi säätää määräaikaisina siten, että tehtyjen uudistusten ja kehittämishankkeiden tuloksia voitaisiin arvioida ja tehdä tulevat uudistukset näiden pohjalta. Osa katsoo myös, että esityksen mukainen asiantuntijoiden käytötapa poikkeaisi työterveyshuoltolainsäädännön mukaisesta toimintatavasta, jonka mukaan asiantuntijoiden käyttö tulee perustua työterveyshuollon ammattihenkilöiden hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti toteamaan työ- ja työpaikka-lähtöiseen tarpeeseen.

Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ehdote-

tun uuden tehtävän tehdä ehdotuksia maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittämistä nähdään edistävän Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella tilakäyntirekisterin ja työturvallisuustyön kautta olevan tiedon hyödyntämistä työterveyshuollon kehittämisessä. Toisaalta lausunnoissa korostetaan, että ehdotukset maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittämiseksi tulisi tehdä jatkossakin työterveyshuollon neuvottelukunnalle yhteistyössä eri asiantuntijatahojen kanssa.

Kuten esityksen perusteluissa on todettu, esityksen tarkoituksena ei ole muuttaa työterveyshuollossa noudatettavia peruseriaatteita tai työterveyshuollon järjestämistä, toimeenpanon ohjausta tai toiminnan valvontaa koskevia nykyisiä määräyksiä tai käytäntöjä. Maatalouden asiantuntijan yksin tekemä tilakäynti on tarkoitus käyttää vaan niissä yhä harvemmissä tilanteissa, joissa työterveyshuolto ei pysty toteuttamaan hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaista tilakäyntiä. Lisäksi maatalouden asiantuntijan käyttö tilakäynnillä perustuu aina työterveyshuollon arvioon ja sen tekemään toimeksiantoon. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rooli tilakäyntien seuraajana ja tarvittaessa toteuttajana on nostanut tilakäyntien määrää ja toistaiseksi voimassa olevan lainsäädännön avulla voitaisiin varmistaa tilakäyntien pysyminen hyvän työterveyshuoltokäytännön edellyttämällä tasolla. Lisäksi tilakäyntirekisteriin ilmoitettujen tietojen avulla Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi edistää moniammatillis-

ten tilakäyntien toteutumista olemalla yhteydessä tilakäynnin osapuoliin.

## **5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja**

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Rahoitusosuuksien määräytymiseen vaikuttaviin etuuksiin tehtävät muutokset sekä etuuksien määräytymiseen vaikuttavissa tekijöissä tapahtuvat muutokset todennäköisesti vaikuttavat maatalousyrittäjien tapaturmavaikutusjärjestelmän rahoitukseen muuttaen perus- ja lisäturvan suhdetta ja eri rahoittajaosapuolten osuuksia. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista, että osuuksien perusteiden tarkistuseläykä tehtäisiin jälleen määrävuosien kuluttua. Seuraava ajankohta voisi olla esimerkiksi vuonna 2014.

## **6. Voimaantulo**

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Lakeja sovellettaisiin työpaikkakäynteihin, jotka toteutetaan 1 päivänä tammikuuta 2010 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

## 1.

**Laki****maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 13 §:n 3 momentti sekä 15 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 13 §:n 3 momentti laissa 1287/2006, 15 §:n 2 momentti laissa 1172/2007 ja 15 §:n 3 momentti laissa 992/2008, ja  
*lisätään* 17 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1287/2006 ja 992/2008, uusi 5—7 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 8 momentiksi, seuraavasti:

## 13 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kohtuullisiin hoitokuluihin luetaan myös maatalousyrittäjän eläkelain 115 §:ssä ja tämän lain 17 §:n 5 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

## 15 §

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisia päiväraha-kuluja 13,4 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,6 prosenttia, kansaneläkelain (568/2007) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 6,7 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia perheläkekuluja 0,9 prosenttia sekä maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia eläkekuluja 9,4 prosenttia.

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuus on 33,5 prosenttia ja valtion osuus on 29,5 prosenttia kokonaiskustannuksista.

## 17 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi 4 momentissa säädettyjen edellytysten selvittämiseksi käyttää maatalousyrittäjien työterveys-

huollon tilakäyntirekisteriin rekisteröityjä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Jos 4 momentissa tarkoitettua työpaikkakäyntiä ei ole toteutettu neljän vuoden kuluttua edellisestä työpaikkakäynnistä, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee olla asian selvittämiseksi yhteydessä kyseisen työpaikkakäynnin toteuttamisesta vastaavaan työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitettuun työterveyshuollon palvelujen tuottajaan. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi huolehtia työpaikkakäynnin toteuttamisesta maatalouden asiantuntijan suorittamana työpaikkakäyntinä, jos kyseinen työterveyshuollon palvelujen tuottaja antaa asiassa toimeksianton. Tässä momentissa tarkoitettuun työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä 4 momentissa säädetään vakuutusmaksualennuksesta.

Työpaikkakäynnin toteuttamisesta huolehtivan 5 momentissa tarkoitettun maatalouden asiantuntijan tulee olla työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu asiantuntija. Työpaikkakäynnistä laadittu työolosuhdeselvitys on toimitettava sille mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettulle työterveyshuollon palvelujen tuottajalle, jonka kanssa maatalousyrittäjä on tehnyt työterveyshuoltosopimuksen. Työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalo-

usyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin.

Edellä 5 momentissa tarkoitettua työpaikkakäynnistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sovelletaan, mitä sairausvakuutuslaissa ja maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta val-

tion varoista annetussa laissa (859/1984) säädetään.

-----  
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-  
kuuta 2010.

## 2.

**Laki****maatalousyrittäjän eläkelain 114 ja 115 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 114 §:n 1 momentin 10 kohta sekä 115 §:n 1 momentin 5 kohta, seuraavasti:

## 114 §

*Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät*

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii:

10) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä siten kuin tässä laissa sekä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa säädetään.

## 115 §

*Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvät tehtävät*

Edellä 114 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettut Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät ovat:

5) edistää maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokasta toteutumista ja tehdä ehdotuksia toiminnan kehittämisestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

## 3.

**Laki****maatalousyrittäjän eläkelain voimaannpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain voimaannpanosta annetun lain (1281/2006) 1 §, seuraavasti:

## 1 §

Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Sitä sovelletaan siinä tarkoitettuun maatalousyrittäjätoimintaan lain voimaantulosta lukien. Ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntönnäpän edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos henkilö on vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaan samasta työs-kentelystä, joka maatalousyrittäjän eläkelain 5 §:n avopuolisoi-ta koskevan säännöksen perusteella olisi vakuutettava maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti, maatalousyrittäjä vakuutetaan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutushakemuksen saapumista seuraavan kuukauden alusta ja henkilö vakuutetaan työntekijän eläkelain mukaan tä-

hän saakka.

Maatalousyrittäjän eläkelakia sovelletaan myös ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myönnettyyn maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaiseen eläkkeeseen. Jos ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myönnettyä eläkettä määrättäessä kuitenkin on noudatettu maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annettujen lakien (637/2003 ja 893/2004) sekä maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain (894/2004) voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, noudatetaan, mitä edellä mainituissa laeissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2009

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Sosiaali- ja terveysministeri *Liisa Hyssälä*



*Liite  
Rinnakkaistekstit*

# 1.

## Laki

### maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 13 §:n 3 momentti sekä 15 §:n 2 ja 3 momentti sellaisina kuin ne ovat 13 §:n 3 momentti laissa 1287/2006, 15 §:n 2 momentti laissa 1172/2007 ja 15 §:n 3 momentti laissa 992/2008, ja  
*lisätään* 17 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1287/2006 ja 992/2008, uusi 5—7 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 8 momentiksi, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

#### 13 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin koh-  
tuullisiin hoitokuluihin luetaan myös maata-  
lousyrittäjän eläkelain 115 §:ssä säädettyjen  
tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustan-  
nukset.

#### 15 §

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan  
kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain  
(1224/2004) mukaisia päiväraha-kuluja  
14,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja  
6,8 prosenttia, kansaneläkelain (568/2007)  
mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia ku-  
luja 8,8 prosenttia, kansaneläkelain mukai-  
sia perhe-eläkekuluja 0,9 prosenttia sekä  
maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia elä-  
kekuluja 9,6 prosenttia.

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien  
vakuutusmaksuosuus on 31,8 prosenttia ja  
valtion osuus on 27,8 prosenttia kokonais-  
kustannuksista.

*Ehdotus*

#### 13 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin koh-  
tuullisiin hoitokuluihin luetaan myös maata-  
lousyrittäjän eläkelain 115 §:ssä *ja tämän  
lain 17 §:n 5 momentissa* säädettyjen tehtä-  
vien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

#### 15 §

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan  
kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain  
(1224/2004) mukaisia päiväraha-kuluja  
13,4 prosenttia ja sairaanhoitokuluja  
6,6 prosenttia, kansaneläkelain (568/2007)  
mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia ku-  
luja 6,7 prosenttia, kansaneläkelain mukai-  
sia perhe-eläkekuluja 0,9 prosenttia sekä  
maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia elä-  
kekuluja 9,4 prosenttia.

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien  
vakuutusmaksuosuus on 33,5 prosenttia ja  
valtion osuus on 29,5 prosenttia kokonais-  
kustannuksista.

## 17 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi 4 momentissa säädettyjen edellytysten selvittämiseksi käyttää maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin rekisteröityjä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Jos 4 momentissa tarkoitettua työpaikkakäyntiä ei ole toteutettu neljän vuoden kuluttua edellisestä työpaikkakäynnistä, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee olla asian selvittämiseksi yhteydessä kyseisen työpaikkakäynnin toteuttamisesta vastaavaan työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitettuun työterveyshuollon palvelujen tuottajaan. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi huolehtia työpaikkakäynnin toteuttamisesta maatalouden asiantuntijan suorittamana työpaikkakäyntinä, jos kyseinen työterveyshuollon palvelujen tuottaja antaa asiassa toimeksiannon. Tässä momentissa tarkoitettuun työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä 4 momentissa säädetään vakuutusmaksualennuksesta.

*(L:lla 1415/2006 lisätty 5 momentti on väliaikaisesti voimassa 1.1.2007—31.12.2009)*

Työpaikkakäynnin toteuttamisesta huolehtivan 5 momentissa tarkoitetun maatalouden asiantuntijan tulee olla työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu asiantuntija. Työpaikkakäynnistä laadittu työolosuhdeselvitys on toimitettava sille mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettulle työterveyshuollon palvelujen tuottajalle, jonka kanssa maatalousyrittäjä on tehnyt työterveyshuoltosopimuksen. Työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin.

*(L:lla 1415/2006 lisätty 6 momentti on väliaikaisesti voimassa 1.1.2007—31.12.2009)*

Edellä 5 momentissa tarkoitetusta työpaikkakäynnistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sovelletaan, mitä sairausvakuutuslaissa ja maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaa-

## 17 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi 4 momentissa säädettyjen edellytysten selvittämiseksi käyttää maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin rekisteröityjä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Jos 4 momentissa tarkoitettua työpaikkakäyntiä ei ole toteutettu neljän vuoden kuluttua edellisestä työpaikkakäynnistä, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee olla asian selvittämiseksi yhteydessä kyseisen työpaikkakäynnin toteuttamisesta vastaavaan työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitettuun työterveyshuollon palvelujen tuottajaan. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi huolehtia työpaikkakäynnin toteuttamisesta maatalouden asiantuntijan suorittamana työpaikkakäyntinä, jos kyseinen työterveyshuollon palvelujen tuottaja antaa asiassa toimeksiannon. Tässä momentissa tarkoitettuun työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä 4 momentissa säädetään vakuutusmaksualennuksesta.

Työpaikkakäynnin toteuttamisesta huolehtivan 5 momentissa tarkoitetun maatalouden asiantuntijan tulee olla työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu asiantuntija. Työpaikkakäynnistä laadittu työolosuhdeselvitys on toimitettava sille mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettulle työterveyshuollon palvelujen tuottajalle, jonka kanssa maatalousyrittäjä on tehnyt työterveyshuoltosopimuksen. Työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin.

Edellä 5 momentissa tarkoitetusta työpaikkakäynnistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sovelletaan, mitä sairausvakuutuslaissa ja maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaa-

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

misesta valtion varoista annetussa laissa  
(859/1984) säädetään.

misesta valtion varoista annetussa laissa  
(859/1984) säädetään.

-----  
*(L:lla 1415/2006 lisätty 7 momentti on  
väliaikaisesti voimassa 1.1.2007—  
31.12.2009)*

-----  
*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-  
mikuuta 2010.*  
-----

## 2.

**Laki****maatalousyrittäjän eläkelain 114 ja 115 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 114 §:n 1 momentin 10 kohta sekä 115 §:n 1 momentin 5 kohta, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

114 §

114 §

*Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät*

*Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät*

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii:

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii:

10) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä siten kuin tässä laissa säädetään.

10) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä siten kuin tässä laissa *sekä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa säädetään.*

115 §

115 §

*Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvät tehtävät*

*Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvät tehtävät*

Edellä 114 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettut Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät ovat:

Edellä 114 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettut Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät ovat:

5) edistää maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokasta toteutumista.

5) edistää maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokasta toteutumista *ja tehdä ehdotuksia toiminnan kehittämisestä.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.*

## 3.

**Laki****maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1281/2006) 1 §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

## 1 §

Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Sitä sovelletaan siinä tarkoitettuun maatalousyrittäjätoimintaan lain voimaantulosta lukien. Ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos henkilö on vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaan samasta työs-kentelystä, joka maatalousyrittäjän eläkelain 5 §:n avopuolisoita koskevan säännöksen perusteella olisi vakuutettava maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti, maatalousyrittäjä vakuutetaan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutushakemuksen saapumista seuraavan kuukauden alusta ja henkilö vakuutetaan työntekijän eläkelain mukaan tähän saakka.

Maatalousyrittäjän eläkelakia sovelletaan myös ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myönnettyyn maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaiseen eläkkeeseen. Jos ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myönnettyä eläkettä määrättäessä kuitenkin on noudatettu maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annettujen lakien (637/2003 ja 893/2004) sekä maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain

*Ehdotus*

## 1 §

Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Sitä sovelletaan siinä tarkoitettuun maatalousyrittäjätoimintaan lain voimaantulosta lukien. Ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos henkilö on vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaan samasta työs-kentelystä, joka maatalousyrittäjän eläkelain 5 §:n avopuolisoita koskevan säännöksen perusteella olisi vakuutettava maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti, maatalousyrittäjä vakuutetaan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutushakemuksen saapumista seuraavan kuukauden alusta ja henkilö vakuutetaan työntekijän eläkelain mukaan tähän saakka.

Maatalousyrittäjän eläkelakia sovelletaan myös ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myönnettyyn maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaiseen eläkkeeseen. Jos ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myönnettyä eläkettä määrättäessä kuitenkin on noudatettu maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annettujen lakien (637/2003 ja 893/2004) sekä maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain

(894/2004) voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, noudatetaan, mitä edellä mainituissa laeissa säädetään.

*Sen lisäksi, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 114 §:n 1 momentin 10 kohdassa säädetään, kalenterivuosina 2007—2009 Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee huolehtia myös niistä työterveyshuoltolaisista (1383/2001) tarkoitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä, joista säädetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa (1026/1981).*

(894/2004) voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, noudatetaan, mitä edellä mainituissa laeissa säädetään.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.*

\_\_\_\_\_